

«Родимець Полтавський» – Паїсій Величковський

Паїсій Величковський народився 21 грудня 1722 року в Полтаві в сім'ї священика. Батько його був настоятелем Успенського собору. Відновитель монашого та духовного життя на Гетьманщині та в Російській імперії був більше українцем, ніж його так вважали. Коріння його не так на Афонських скелах, скільки в українському чорноземі.

У Братсько-му монастирі Києва одухотворений Петро знайшов собі свого першого духовного керівника ієросхимонаха Пахомія, який давав йому читати пустинножительну святоотцівську літературу. За розповідями старця, дедалі більше зростало в ньому бажання чернечого подвигу. Одного разу він був викликаний до Академічного священноначалія, яке повідомило йому, що за неуспішність і пропуски занять він не може навчатися. Петро повертається додому у свою рідну Полтаву, де на колінах просить пробачення у матусі за те, що не став богословом, і благає її відпустити його в монастир.

Так промислом Божим Петро дістався Любецького монастиря. Мудрий і досвідчений ігумен Никифор прийняв його до числа братії. Саме тут вперше Петро став із жадобою переписувати знамениту працю преподобного Іоана Ліствичника «Ліствиця». Проте через проблемне існування монастиря та зміну ігумена Петро опинився в іншому монастирі – Свято-Миколаївському Медведівському. Там вперше Петро сподобився постригу в чернецтво з іменем Платон.

Незабаром і цей давній козацький монастир був закритий, і монах Платон опинився в Києво-Печерській Лаврі. Однак і тут Платон довго не затримався. Влітку 1746 року прибув на Афонську гору, де на четвертий рік життя прийняв постриг до схиму з іменем Паїсій і почав створювати біля себе монастир.

У 1758 році після 12-річного перебування на Афоні Паїсій був рукоположений в ієромонахи. 1749 року Паїсій Величковський заснував Іллінський скит, який нині входить до подвір'я Монастиря Пантократор, слава про який швидко розійшлася по Святій Горі Афон.

Безперервне розширення обителі й різноманітні гоніння змусили отця Паїсія залишити Святу Гору у 1763 році і знайти пристановище на Буковині, поблизу Драгомирні у монастирі Святого Духа. Отримавши дозвіл від Молдавського Митрополита на поселення, старець Паїсій швидко налагодив чернече життя за правилом спільного життя Святителя Василя Великого і Федора Студита.

На першому місці у них завжди стояло Богослужіння. Братія співала на два кліроси: правий – слов'янською мовою, лівий – молдавською. Також вони займалися господарством та працювали на полі.

Понад двадцять років перебував отець Паїсій у Драгомирні, але після закінчення російсько-турецької війни вимушений був переселитись разом із братією в Секуль. Тут Паїсій Величковський взявся влаштовувати при монастирі школу перекладацької літератури. Однак указом Митрополита, отець Паїсій став ще й настоятелем у сусідньому Нямецькому монастирі, залишаючись одночасно й настоятелем монастиря в Секулі. У новому монастирі він влаштував лікарню-шпиталь і притулок.

У 1793 році у Москві було видано слов'янською «Добротолюбіє» в перекладі Паїсія Величковського.

У 1794 році старець Паїсій прийняв Святе Причастя та, не назвавши імені свого наступника й віддаючи все на волю Божу, спочив у Бозі 28 листопада 1794 року на 72-му році життя.

Похований у головній церкві Вознесіння Христового цього ж монастиря. Канонізований Православною Церквою в 1988 році.